

Te megmentetted a te lelkedet

Időpont: 1957. év

Megjelent a Lelkipásztor 1957/5-6 számában, XXXII.évf. 281-283. oldal.

Alapige: Ez 3,19

De ha te megintetted a hitetlent, és ő meg nem tért hitetlenségéből és gonosz útvjáról: ő az ő vétké miatt meghal, de te megmentetted a te lelkedet.

E mögött az isteni mondat mögött csodálatos vigasztaló szeretet van. Isten odalép a kudarcot szenvedett örálló mellé, ki munkájának romja fölött kesereg, s haszontalan szolgának érzi magát, megcirógatja orcáját, letörli könnyeit, és ezzel a drága kifejezéssel biztatja: „*Te megmentetted a te lelkedet.*”

Ugyanez a szeretet van e mögött az ige mögött, mint amellyel Jézus állt meg a Genezáret tavának partján a haltól üres, de piszokkal teli hálóját mosogató, fáradt Péter mellett. Megszólítja őt, és szavával felemeli a kudarc fölött érzett letargiából.

Drága vigasztalás ez az ige, és engem mégsem tud megnyugtatni.

Tudom jól, hogy a bűn az, ha lelkem nem akar vigasztalást bevenni (Zsolt 77,3b). Nem is utasítom el ezt a vigasztalást, sokra értékelem a mögötte meghúzóódó pásztori szeretetet, hálás is vagyok érte, de mégsem tud megnyugtatni.

Nem azért, minthogyha önzésnek érezném ezt az álláspontot: fő az, hogy én megmentettem a lelkemet. Nem minden emberi magatartás önzés, amely az egyén érdekét szolgálja. Egy magatartás akkor válik önzővé, ha szembehelyezkedik Isten és a felebarát akarásával. Világos, hogy lelkem megmentése nem az én egyéni, Istenen és emberen keresztülgázoló érdekem érvényesítése. Isten is azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és az igazság ismeretére eljusson (1Tim 2,4), s erre a vigasztalásra éppen az szorul rá, aki a mások lelke megmentéséért való fáradozásban szenvedett sebeket, élt át kudarcot, és szenvedett emiatt.

Mégsem tud megnyugtatni. Nem egyedül vagyok, aki így gondolkozom. Sokan vannak, akik nem tudják egyszerű reálpolitikával tudomásul venni a munka eredménytelenségét, a szolgálat kudarcát. Előkelő példák vannak előttünk. Mózes, mikor az aranyborjú imádásának láttán felhevül az Úrért, megtisztítja a bálványimádóktól a népet, így imádkozik: „*Kérlek, ez a nép nagy bűnt követett el: mert aranyból csinált magának isteneket, de most bocsásd meg bűnüket; ha pedig nem, töröld ki engem a te könyvedből, amelyet írtál.*” (Móz 32,31–32) Nem tud tehát belenyugodni abba, ami történt, nem tudja felmenteni magát a felelősség alól, nem tud megelégedni azzal, hogy ő az Úré maradt, hanem fáj neki népe bűne. Nem a maga lelkét akarja megmenteni, hanem a népét, s ezért ajánlja fel a saját üdvösségét is népe üdvösségeért.

Pál apostol, mikor népének Jézus Krisztussal való szembehelyezkedését látja, s reá nehezedik szívére a fájdalom afölött, hogy népe a kárhozat felé megy, így ír: „*Nagy az én szomorúságom, és szüntelen való az én szívemnek fájdalma, mert kívánom, hogy én magam átok legyek, elszakadva a Krisztustól, az én atyámfiaiért, akik rokonaim test szerint.*” (Róm

9,2–3) Annyira kívánja és annyira könyörgi Istentől Izrael üdvösségét (Róm 10,1), hogy nem tud belenyugodni munkájának eredménytelenségébe, nem tudja felmenteni magát azzal az indoklással, hogy bárhová ment, először Izraelnek hirdette az evangéliumot, s csak mikor azok elzárkóztak, akkor ment a pogányokhoz, hanem saját kárhozát ajánlja fel népe üdvösségéért. Átokká is hajlandó lenni azért, hogy Izrael örökölhessen az áldást. Nem a saját lelkét akarja megmenteni, hanem Izraelt.

Nemcsak Isten emberei tanúsították azt a magatartást, mely nem a maga lelkét akarta megmenteni, hanem másokét, hanem maga Isten egyszülött Fia is így gondolkodott. Ez az indulat volt benne (Fil 2,5–11). Ebből az indulatból született meg a váltság. Amit emberek nem tudtak, és nem tudnak megcselekedni, azt ő megcselekedte, mert megcselekedhette: vállalta a helyettes elégtételt, s helyettünk alászállt a poklokra, hogy mi a mennybe jussunk.

A felelősségtudatom nem hagy nyugton, s nem engedi, hogy belenyugodjam ebbe a vigasztalásba: *Te megmentetted a te lelkedet!* Csak akkor tudnám ezt elfogadni, ha mindent megtettem volna, ami tőlem telt, én azonban nem tudom elképzelni, hogy Uram és Krisztusom elmondaná fölöttem azt, amit elmondott a bethániai megkenetés alkalmával a megkenő asszony fölött: „*Ő, ami tőle telt, azt tevén*” (Mk 14,8). Valahányszor ez a kérdés áll elém, akkor mindig nem arra nézek, amit tettem, hanem a Lélek arra kényszerít, hogy arra nézzek, amit nem tettem. Így fogalmazom meg számomra a kérdést: igazán nem tudtam volna többet tenni? Igazán elérkeztem a számomra megnyíló lehetőségek és az Isten által felkínált, bennem felgerjesztett energiák maximális kihasználásáig? Valahányszor így teszem fel a kérdést, akkor nem tudom magam felmenteni ezzel a mondattal: Ami tőlem telt, mindent megtevém.

Azt is tudom jól, hogy szolgálatunk eredménye nem csak rajtunk, igehirdetőkön fordul meg. A mag sorsa a talaj (Mt 13). Az emberi nem-akarás még Jézus gyűjtő szándékát is meg tudja hiúsítani (Mt 23,37). Ez 3,17 szerint az is lehetséges, hogy az Isten szájából vett és továbbadott szó is lepattanhat az emberi szív keménységéről. Ez azonban az igehallgatók bűne. Az igehirdetők bűnére nem mentség az igehallgató bűne.

Kudarcaim közben ezért nyugtalanít ez a kérdés: tiszta igét adtam-e. Az Úr adta-e az igét a számba, és azt mondtam-e, és mindent megmondtam-e, amit ő parancsolt nékem? (5Móz 18,18). Kikönyörögtem-e a Szentlélektől a helyén mondott igét (Péld 25,11), vagy csak a saját bölcsességemre támaszkodtam? Igazán akartam-e, hogy az másokat megmentsen, vagy csak elmondtam az igét, hogy a magam lelkét megmentsem?

Nem fontosságtudat ez, mellyel önmagam nélkülözhetetlenségét hangsúlyozom, hanem a felelősségtudat, mely összeroskaszt.

Nem tanítani akarlak benneteket, azért írtam így gyónásképpen. A te lelkedért is felelősséget érzek, kedves szolgatársam. Ne haragudj, hogy nem tudok megnyugodni abban, hogy én ebben az esetben, most és itt lelkemet megmentettem. Én veled együtt szeretnék megmenekülni, hogy ott álljunk egykor én és szeretteim köröttem, üdvbe öltözötten Urunk előtt, mint Krisztus irgalmából együtt megmenekülők.